

Lutz Seiler

Escriptor

Quatre anys després de donar a conèixer Lutz Seiler amb la magnífica 'Kruso', Club Editor en publica dos relats llargs, 'El pes del temps'. Planteja un viatge a l'Alemanya Oriental dels anys 60 i 70, un país humil, ple de joves que malden per sobreviure

“Les cicatrius són el rastre del que hem viscut”

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

La literatura de Lutz Seiler reobre la porta a les olors, els gustos i les textures que l'autor va viure a l'Alemanya Oriental abans de la caiguda del Mur de Berlín. Després de *Kruso*, que Club Editor va publicar el 2017 amb una traducció excepcional de Joan Ferrarons, arriba *El pes del temps*, volum amb dues narracions llargues on la prosa eufònica, elegant i plena de matisos de Seiler torna a resplendir. A la primera, assistim a una jornada a l'escola d'un nen de deu anys, esquitxada de revelacions, i fins i tot d'una mort. La segona explora la relació d'un narrador, també jove, amb els escacs.

¿És veritat que no va començar a llegir i escriure fins que va fer el servei militar? Què el va acostar a la literatura?

Abans de fer el servei militar em dedicava sobretot a les motos, a sortir amb els amics i a relacionar-me amb

noies. Durant el servei militar, quan s'acostava Nadal ens vam proposar fer una sèrie de figures d'artesanía, típiques de Turíngia, la contrada on vaig créixer. Calia un cert talent per sortir-se'n, però no era el meu cas. Els companys em van convidar a dedicar-me a alguna altra cosa: em van deixar uns quants llibres i em vaig posar a llegir.

Va marcar un abans i un després en la seva vida, oi?

Sí. Durant el servei militar només podíem tornar a casa cada sis mesos, i la lectura em va permetre accedir a altres mons. Em vaig posar a escriure poemes llargs al cap de poc... Vaig començar tard a llegir, però vaig escriure de seguida.

Primer van arribar diversos llibres de poemes. No va publicar narrativa fins al 2008, amb *Turksib*, quan tenia 45 anys. Com va arribar a la prosa?

“VAIG VIURE ELS PRIMERS 26 ANYS DE LA MEVA VIDA EN UN PAÍS QUE JA NO EXISTEIX, L'ALEMANYA ORIENTAL”

Durant un temps em van demanar assajos sobre la meua obra o sobre altres autors, i anaven agafant forma narrativa. Va ser una transició natural.

El volum de relats *El pes del temps*, del qual Club Editor n'ha seleccionat dos, es va publicar el 2009. Els narradors tenen la seva edat, viuen al mateix lloc que vostè i s'expliquen en primera persona. ¿Són autobiogràfics?

La meua infantesa i adolescència van ser molt importants per a aquestes narracions. Així i tot, quan començo a treballar hi ha altres normes que no són les de l'autobiografia. El ritme, la cadència i la música de les frases donen peu a la invenció. La versemblança del passat biogràfic és només el punt de partida.

Els seus llibres parlen del passat en un país que ja no existeix.

M'agrada fer-ho, i em sembla interessant recordar l'Alemanya Oriental. Des de la reunificació aquells anys s'han explicat més aviat poc.

Les dues novel·les que ha publicat fins ara, *Kruso* i *Stern III* (2020, encara inèdita en català), estan ambientades o bé abans de la caiguda del Mur o durant els mesos posteriors. Mira sempre cap enre. Què troba a faltar del passat? Trobo a faltar l'ambient que es respirava a Berlín a l'època. La llibertat, la intensitat i la comunió de persones de diferents orígens, interessos i rerefons socials. Aquest sentiment de comunitat el veies a les cares de la gent quan anaven pel carrer.

***Kruso* es fixava en una comunitat singular que vivia en una petita illa, Hiddensee, que sovint era el trampolí per als dissidents del règim que volien arribar fins a Dinamarca.**

Aquesta illa va ser un lloc molt especial. Jo mateix hi vaig ser l'estiu del 1989, rentant plats. A la novel·la es conjuren una dotzena de personatges –jo en dic apòstols– que treballen en un restaurant i que venen de llocs molt diferents: hi ha un filòsof, doctors, electricistes, artesans, un aspirant a escriptor... i fins i tot en *Kruso*, fill d'un oficial soviètic. Són una colla de marginats que es troben en un micromon i que posen en pràctica els anhels de llibertat.

No han perdut la voluntat de construir la seva pròpia utopia.

Tots ells han abandonat el país sense haver travessat la frontera.

Vostè, als seus llibres, travessa la frontera de la realitat per arribar fins a un país que ja no existeix als mapes.

Sí, és així. El procés de reunificació va tenir una gran importància històrica per als que la vam viure. Va marcar els autors de la meua generació. Vaig viure els primers 26 anys en un país que ja no existeix. Ara visc en un lloc que es diu igual i on s'hi parla la mateixa llengua, però és completament diferent.

Va créixer en un poble de Turíngia dedicat a l'activitat minera. ¿Si no hagués descobert la literatura potser hauria treballat sota terra?

L'extracció minera d'urani va alterar el paisatge de la meua infantesa. Vaig néixer en una petita ciutat, Gera, però vaig créixer a Culmitzsch. La meua família, vinculada al camp fins llavors, va passar a formar part de la indústria i va guanyar més diners. Això va tenir una contrapartida: era molt difícil que algú visqués més de 60 anys. El poble va acabar arrasat, com tants altres, quan es va deixar d'extreure urani.

En el seu món de ficció, fins i tot els nens arrosseguen cicatrius incurables.

Les cicatrius són el rastre del que hem viscut. Són, a més, un motiu literari ineludible. De petit no parava de tenir accidents estúpids. Anava senyalat per tot arreu. Als pares els preocupava que fos tan distret. La pell se'm va cobrir de marques... La història es va escriure d'alguna manera al damunt del meu cos. Ara em dedico a recuperar-la. ◆◆